

DIENOS RITMAS VALDORFO PEDAGOGIKOS GRUPĖJE

Seniau žmonių kasdienis gyvenimas labiau priklausė nuo saulės patekėjimo ir laidos. Jų dienos ritmas formavosi natūraliai, priklausomai nuo šviesos ir tamsos (žibalinę lempą reikėdavo taupyti). Šiais laikais mes be vargo naktį paverčiame diena – tereikia paspausti jungiklį. Taip prarandame ryšį su gamta. Tačiau mes galime sąmoningai sukurti vaikui tokį ritmą, kokį gamta sukurdavo savaime.

Mažiems vaikams ritmas būtinas: jie nepažįsta valandų ir tik nusistovėjusio ritmo dėka skiria paros dalis. Ritmo dėka vaikai mokosi paskirstyti laiką, orientuotis jame. **DIENA TIK TUOMET YRA RITMIŠKA, KAI TIE PATYS DALYKAI KARTOJASI KASDIEN TUO PAČIU METU.** Jeigu kiekvienai dienai nustatomas naujas ritmas, tai nėra jokio ritmo. Ritmas susidaro tik esant pasikartojimams.

Ritmui vaikų darželyje sukurti yra viena labai svarbi taisyklė: ritmą sudaro “įkvėpimas” ir “iškvėpimas”. Tai reiškia, kad ritmas sukuriamas kaitaliojant bendrus grupės užsiėmimus, reikalaujančius koncentracijos, su laisva vaikų veikla, kai jie žaidžia daugiau ar mažiau savarankiškai.

Valdorfo pedagogikos grupėje rytas prasideda laisvais žaidimais, nes vaikai susirenka ne vienu metu. Vaikams leidžiama žaisti visiškai savarankiškai; suaugęs įsiterpia tik organizuodamas žaidimo pradžia, jei vaikams reikalinga pagalba arba kai jie per daug išdykauja. Auklėtojos taip pat parūpina tai, ko vaikui pritrūksta žaidžiant. Šiaip suaugę užsiima kuo nors kitu (pavyzdžiui, dirba darbus, reikalingus vaikų darželio gyvenimui). Vaikai gali dirbti kartu, jei to nori, arba tik pamėgdžioti suaugusįjį savo žaidimuose.

Po laisvo žaidimo vaikai suburiami į ratą: skaičiuote arba dainele kviečiami plauti rankų, keli vaikai dengia stalus, ruošia pusryčius (sutepa sumuštinis). Kyla nedidelis šurmulyš. Prieš pusryčius vaikai sako eilėraštką arba dainuoja apie valgį, uždegama žvakė. Valgant būna ramu, bet leidžiama negarsiai šnekučiuotis. Tai – buvimas kartu “įkvėpimas” ir šioks toks atokvėpis “iškvėpimas” vienu metu. Indai plaunami vaikams matant, panorėję jie gali padėti sutvarkyti stalus.

Kai visi vaikai susirenka, jie kviečiami į Ryto ratą. Tai dėmesio reikalaujantys bendri žaidimai ir dienos darbelių aptarimas. Viskam vadovauja auklėtojos, nors vaikai gali reikšti savo pageidavimus ir pasiūlymus. Vėliau darome trumpą pertraukėlę, kurios metu vaikai pasiruošia piešimui, lipdymui, lėlių siuvimui, rengimuisi artimiausiai šventei ir pan. Visa tai vyksta **be intelektualių paaškinimų** - auklėtojos iš karto pradeda veikti. Jei vaikas nenori dirbti kartu su suaugusiu, jis gali pasirinkti ramų žaidimą, kad netrukdytų draugams įvairioje ruošoje.

Po veiklos vaikai pradeda ruoštis į lauką. Lauke vaikams suteikiama visiška judėjimo laisvė (“iškvėpimas”). Į lauką **Valdorfo grupių vaikai eina bet koku oru** (atitinkamai apsirengę). Suaugusieji lauke gali tvarkyti aplinką, o vaikai, jei nori, prisijungti ir talkinti.

Grįžę iš lauko vaikai ruošiasi pietums: nusirengia, plaunasi rankas, pasidengia stalus. Papietavę eina “pokaičio” (miegoti). Auklėtoja seka pasaką (ne skaito). Šiame amžiuje (iki 7 metų) pasakos pabaiga turi būti tik gera. Pailsėję vaikučiai susitvarko loveles, apsirengia, susišukuoja, klausosi eilėraštkų ar šiaip šnekučiuojasi; dažniausiai - piešia.

Vėliau prasideda pasiruošimas vakarienei, o po jos – laisvi žaidimai, kol ateina tėveliai. Geru oru žaidžiame lauke.

Būtų idealu, jei tėvai pasiimtų vaikus vienu metu – vaikai žinotų, kad dabar laikas namo. Jeigu tai neįmanoma, vaikai laukia žaisdami. Kartais tai nėra gerai, nes nė vienam vaikui nepatinka būti

sutrukdytam žaidimo viduryje. **Vaikams žaidimas yra toks pat rimtas dalykas kaip suaugusiems darbas.** Mums juk nepatinka, kai mus dirbančius trukdo.

Panašaus ritmo reikėtų laikytis ir namie. Šitokiu būdu vaikai mokosi paskirstyti laiką.

Vaikams būtini pasikartojimai: jie mėgsta vėl ir vėl išgyventi malonias akimirkas – tai sustiprina jų pasitikėjimą savimi (Juk smagu iš naujo įkopti į kalvelę ir kiekvieną kartą pasijusti “Everesto nugalėtoju”!)

SUAUGUSIEJI, KITAIP NEI VAIKAI, PAVARGSTA NUO PASIKARTOJIMŲ, TAČIAU KUO DAUGIAU PASIKARTOJIMŲ VAIKO GYVENIME, TUO SAUGIAU JIS JAUČIASI.

Parengė vyr. auklėtoja Džilda Narmontienė